

Johan Galtung

Domsafsigelse kontra Mægling

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk

DOMSAFSIGELSE *KONTRA* MÆGLING

Johan Galtung

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

Domsafsigelse *kontra* Mægling

Af Johan Galtung

(Oversættelse Ebba Larsen)

1. Diagnose:

Overalt i verden er der en udbredt utilfredshed med domsafsigelser, sådan som det bl.a. opleves af den *Alternative Debat-Resolutionsbevægelse* (ADR) i USA og af den støttende (i modsætning til straffende) *Retfærdighedsbevægelse* (RJ), som blev oprettet i New Zealand i 1995, og som i høj grad var inspireret af Maori- (dvs. Polynesien) traditionen for konfliktløsning. Transcend-metoden er brugt af jurister (i Norge) og af Højesteret (i Puebla, Mexico) til udforskning af denne form for konflikt. For det er en konflikt – og hvem ellers vil tage sig af en konflikt? Det rigtige svar er naturligvis *parterne*. Men hvis de ikke kan magte det?

Argumenterne til fordel for mægling – udover at det for det meste kræver færre penge og mindre tid – kan være:

1. at mægling kan inkludere et større antal konfliktparter (i modsætning til de legale to).
2. at mægleren fokuserer på relationen mellem parterne.
3. at mægleren prøver at forbedre denne relation (i modsætning til den legale måde, hvor der fokuseres på, hvem der sandsynligvis er den skyldige).
4. at mægleren prøver at omfortolke sagen og beder parterne om at finde en anden fremgangsmåde (i modsætning til den legale fortolkning).
5. at mægleren åbner for forhandling (i modsætning til retsvæsenets for og imod).
6. at parterne selv beslutter, hvornår et forlig er acceptabelt (i modsætning til, at dommeren beslutter det).

Der er også argumenter til fordel for domsafsigelser. Man behandler sagerne i overensstemmelse med bestemte love, og der benyttes systematiserede regler snarere end mæglerens eller parternes pludselige indskydelser. Det gør det nemmere at anvende præcedens, der kan justeres begge veje – for og imod. Det er meget vigtigt at få en blåstempling på, at samfundet godkender, at der indledes en retsproces for at opnå et *retfærdigt* resultat. Desuden kender jurister de specielle udveje, der inkluderer "huller i loven", som mæglerne måske ikke kender.

2. Prognose:

En konflikt kan udvikle sig til at blive særdeles ubehagelig. Det er ikke kun sælger og honorarer, der er på spil, men også f.eks. stillinger som samfundets højesteretsdommere. Vinderne fastholder eller styrker deres status – det gør taberne ikke. Det betyder, at man taler om at have magt over andres magtrelationer – intet mindre!

Mæglerne har stærke kort på hånden. De kan underbyde juristernes priser (dvs. tid og omkostninger) og muligvis overbyde dem, hvad angår kvaliteten. I princippet kan begge parter leve med det, eftersom det accepteres – og de kan leve med det i et samarbejde, eftersom de indgår aftaler. Men juristerne har en mulighed mere, for de kan presse mæglerne ved at forhindre dem i at få tilladelser og i at systematisere, og det gør det mere vanskeligt for mæglerne at underbyde og overbyde. Juristerne appellerer til autoriteterne og mæglerne til offentligheden.

3. Terapi:

Et fempunktsystem kan benyttes:

- a. Juristerne vinder, mægling bliver mere omfattende og systematiseret.
- b. Mæglerne vinder folkets tiltro, juristerne bliver marginaliseret.
- c. Befolkningen får mistillid til begge og udvikler egne kapaciteter.
- d. Lovlig mægling betyder mægling på lovlige præmisser.
- e. Både jurister og mæglere tilegner sig kompetencer fra hinanden.

Det sandsynlige resultat i mange samfund bliver c + d + e.

At højne befolkningens generelle erkendelsesniveau om, hvordan man skal behandle en konflikt og opnå freds- og konfliktløsninger, vil blive et forbrugsgode, og det er langt bedre end en befolkning, der strides eller lider på grund af uløste konflikter. Det vil sige, at en kompromisløsning med lovlig mægling er et alternativ til begge. Men hvis juristerne tilegner sig noget af mæglernes og forsonernes (begge er nødvendige) dygtighed, vil de kunne tjene deres klienter langt bedre. Det samme gælder mæglerne – de ville også kunne tjene deres klienter bedre, hvis de kender til det, der er forbudt og det, der er tilladt – navnlig det sidste, for det åbner for nye muligheder.

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk